

Izdavač
Družba »Braće hrvatskoga zmaja«

Urednik
Igor Magić

Realizacija projekta
Žarko Domljan, Antun Bauer,
Josip Vaništa, Igor Magić,
Aleksandar Šir

Postav izložbe
Josip Vaništa, Marijan Jevšovar,
Ante Vulin

Fotografije
Marijan Jevšovar
str. 2, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16,
17, 18, 19, 20, 24/4, 6, 25/1, 2
Luka Mjeda str. 7, 9, 13, 23/4
Nenad Ilijić str. 5, 21/1
Marija Braut str. 25/1
Oblikovanje kataloga

Marijan Jevšovar

Restauriranje slika
»Galerija 11«

Naklada
600 kom.

Fotoslog
Copy studio Lindić
Zagreb, Stupnička 14

Tisak
»Litograf«
Vinko Karabaić
Zagreb, Potočani 35A

DRUŽBA »BRAĆA HRVATSKOGA ZMAJA«

Josip CRNOBORI

slike
1936-1945.

MUZEJ GRADA ZAGREBA
11. lipnja do 30. lipnja 1992.

Josip Crnobori ispred slike »U atelieru«, 1938.

Nakon svoga ponovnog konstituiranja Družba »Braće hrvatskoga zmaja« nastavlja svojom djelatnošću unutar koje istaknuto mjesto ima obilježavanje zaboravljenih poglavlja hrvatske povijesti. Brojne praznine u pamćenju šire hrvatske javnosti nisu uvijek nastale zbog prostog zaborava, nego mnogo češće kao rezultat svjesno vodene politike koja je u otupjeloj svijesti o sebi, o vlastitoj povijesti, o vlastitom kulturnom i nacionalnom identitetu vidjela najsigurniji put za ostvarenje svojih ekspanzionističkih ciljeva.

Jedna od takvih praznina u našem kulturnom pamćenju jest i opus hrvatskog slikara Josipa Crnoborija kojega je životni usud odvojio od domovine u punom rascvatu njegovoga snažnoga talenta učinivši da je svoje najplodnije stvaralačko razdoblje proveo na dalekom američkom kontinentu. Upozorujući na gotovo polustoljetni zaborav ovoga umjetnika, Družba »Braće hrvatskoga zmaja« ne želi o njemu izricati stručni sud, nego ukazati na potrebu da se opus ovoga značajnog slikara konačno valorizira i vrati u korpus hrvatske povijesti umjetnosti kojemu prirodno pripada. Želi potaknuti na razmišljanje i na daljnja istraživanja hrvatske umjetnosti u dijaspori kao i na potrebu da se tome poslu pristupi organizirano i što prije kako bi se na vrijeme mogla prikupiti dokumentacija i još živa svjedočanstva. Konačno je došlo vrijeme da se dva paralelna i jaka umjetnička toka, onaj u domovini i onaj u dijaspori, spoje u jednu i jedinstvenu maticu hrvatske umjetnosti. Na našoj je generaciji da to učini i da toj matici osigura miran tijek u budućnosti.

Uspije li ova skromna izložba probuditi u naših sugrađana, a napose u stručnjaka takvu želju ona je postigla svoju glavnu iako ne jedinu svrhu.

Meštar umjetnosti

dr. Žarko Domljan

Indiferentan spram novog, ne primajući nikakva likovna otkrića koja su tako preobrazila u posljednjih stotinu godina slikarsku viziju, Cronobori često postupa na akademski način pozivajući se na Corota i Tartagliu. Njegov slikarski razvoj teče izvan općih mjera; produbljuje istančani subjektivitet kako bi se održao u vremenu u kojem glazbi nije do melodije, priči do opisa a slici do predmeta. U vrijeme u kojem se uglavnom više ne slika po prirodi direktno i neposredno, u kojem je slikarstvo postalo neka vrst lingvističke igre, Cronobori, držeći se na udaljenosti i očito bez zaštite, nalazi spas u osami, introspekciji. Osjetljiv na ljudsku pojavu, na obične predmete koji ga okružuju, on bilježi svijet crtom, bojom, sivim okerom, oporim zelenilom. Otvorene boje gotovo nema, na uglavnom tamnim, neutralnim površinama, njen je udio malen. Sve je u tonu, u njegovom plemenitom sjaju, u nijansi.

Njegove slike, izdvojene iz likovnog šarenila vremena, posjeduju nešto sasvim rijetko, jednostavnost i čitljivost. Ne traže posrednika, dovoljno ih je pogledati. Na njima je sve pritajeno, ali se otkriva osjetljivom oku.

Dolaze iz depoa muzeja, sa tavana, iz ruševnih građanskih stanova u kojima su se krile pedeset godina – ono otmjeno i fino u njima je bilo previše otkriveno, nije prolazilo.

Sada, na svjetlu jave, u prostoru Gornjeg grada, njihov nevelik broj dovoljan je da bi osjetili slikara (koji je otišao) u svoj njegovoj veličini.

Josip Vaništa

Pogled iz moga ateliera, 1943.

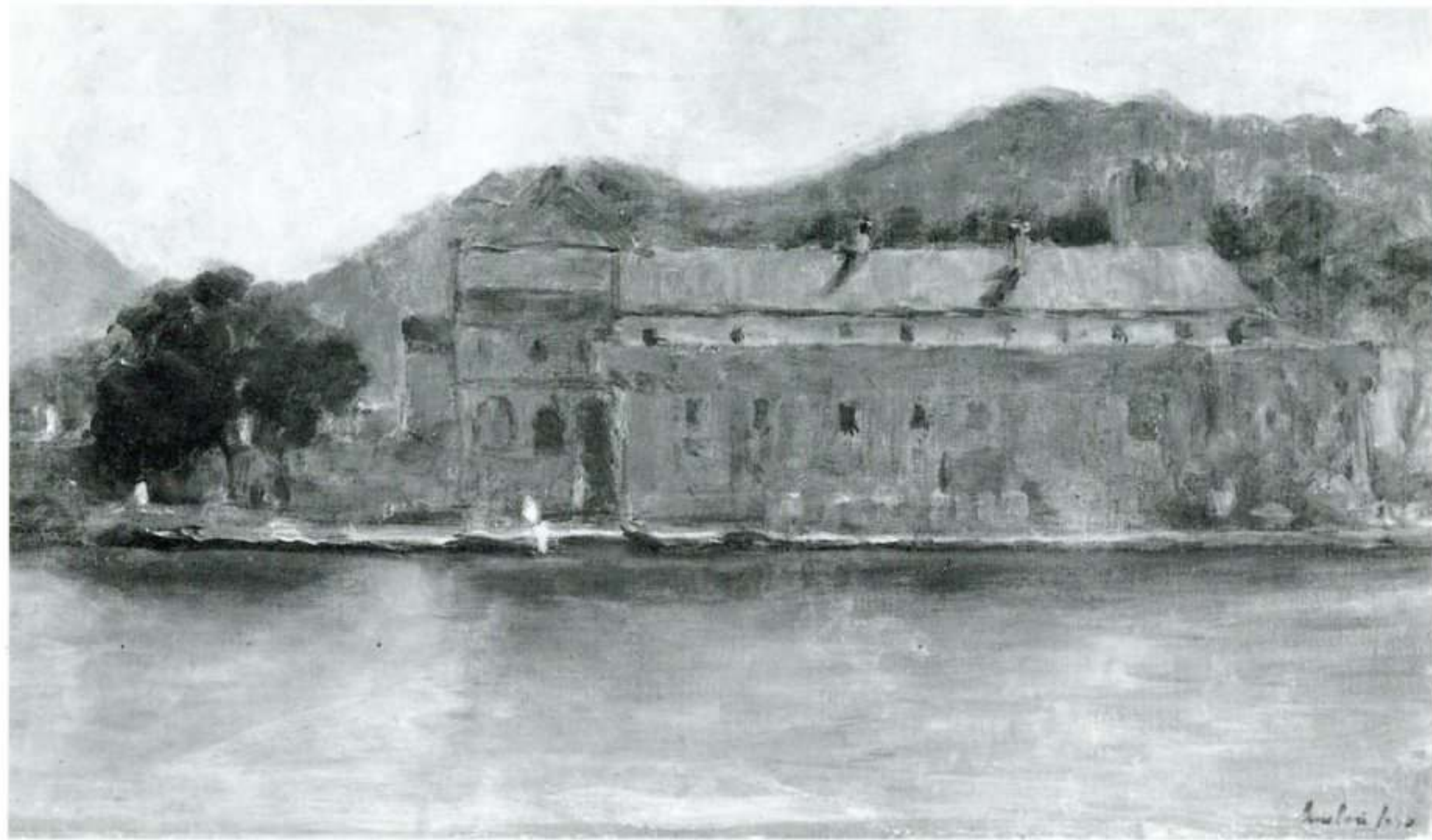

Portret gde. Zorić, 1945.

Samostan sv. Eufemije na Rabu, 1939.

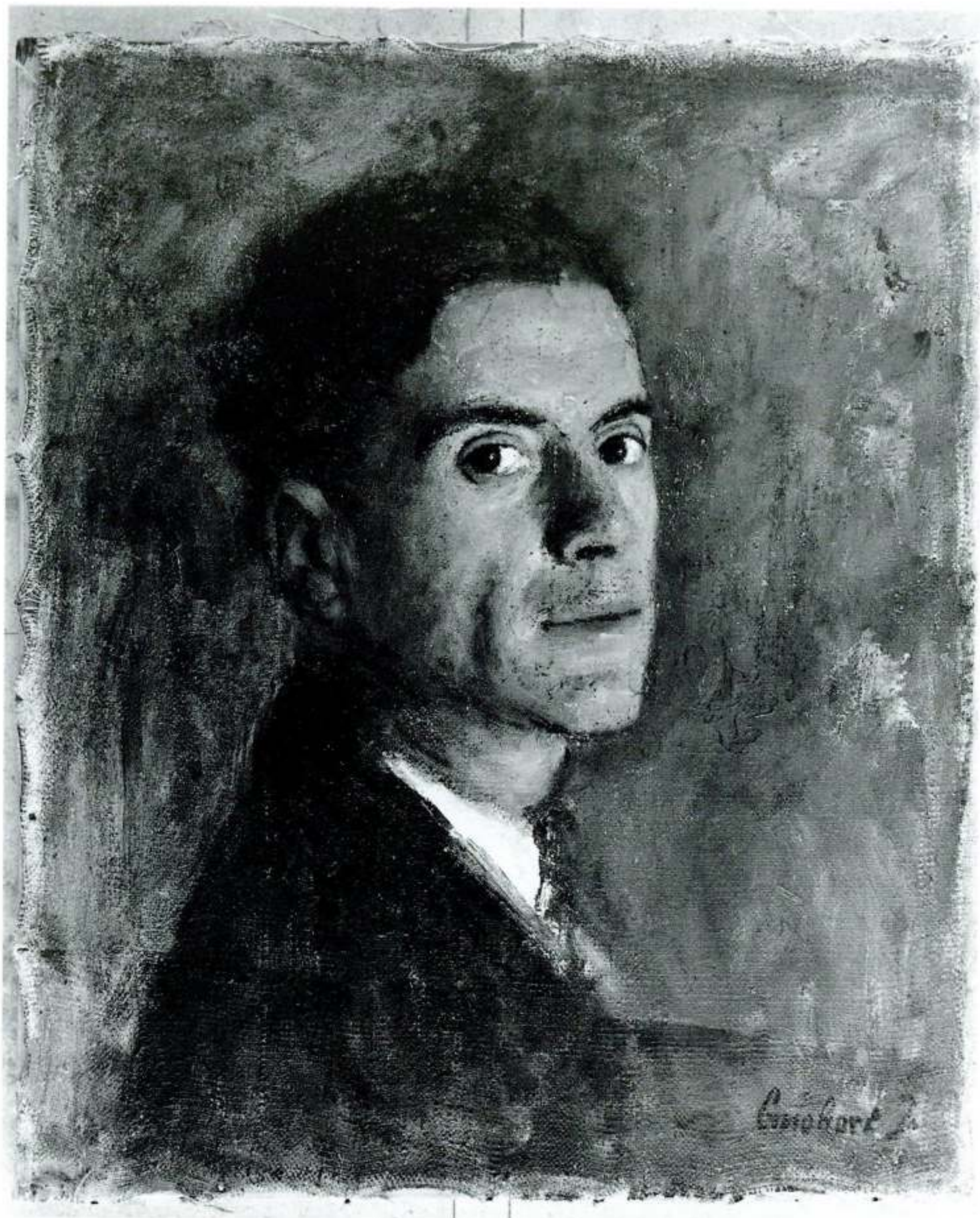

Mijet, 1941.

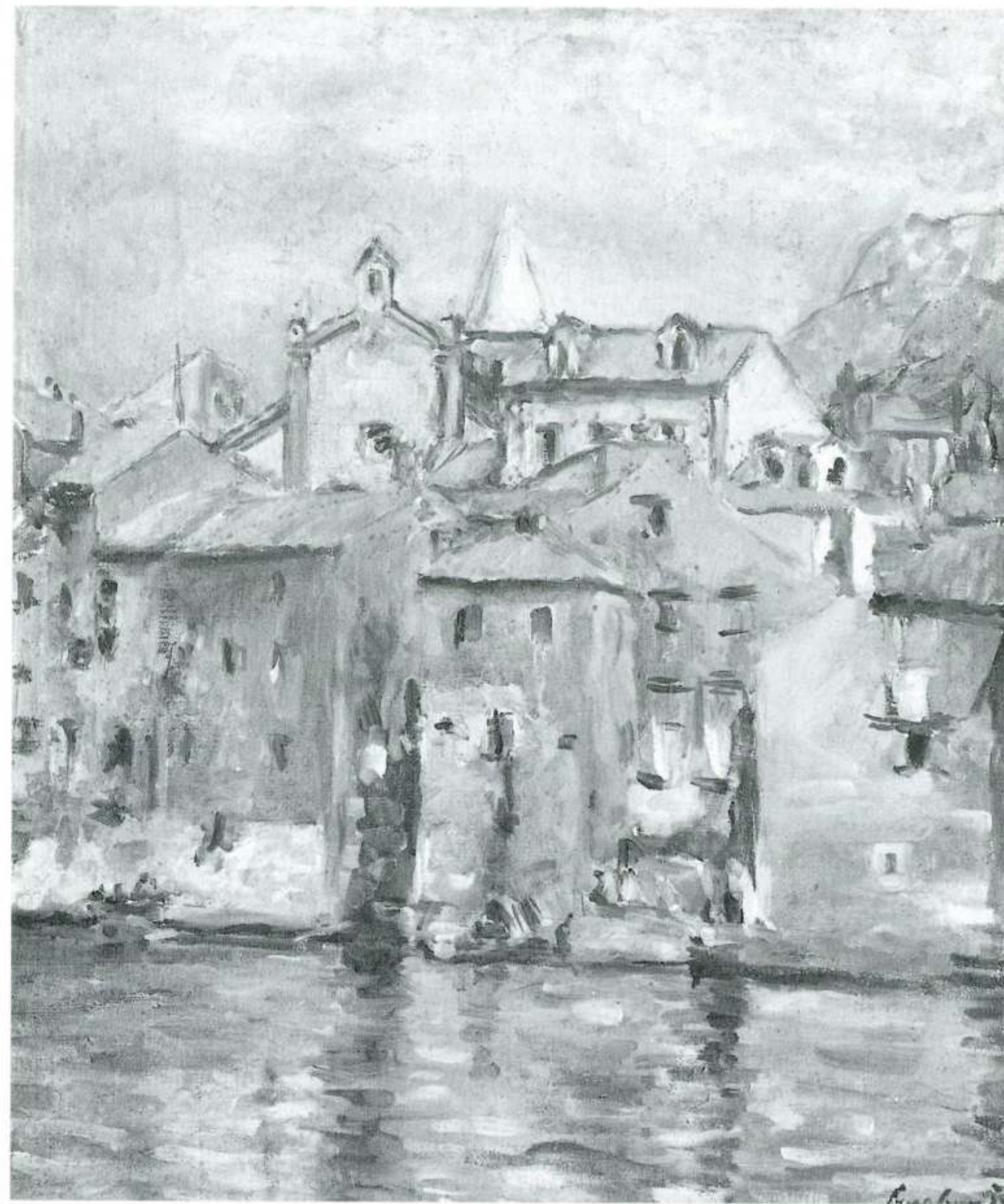

Marta Erlich za štafelajem, 1938.

Autoportret, 1937.

Motiv iz Dalmacije, 1939.

Zimske ruže, 1939.

Baška, 1939.

Djevojka na divanu

Cvijeće u vazi

Ruže, 1945.

Vila na Josipovcu, 1936.

Od slikara Josipa Crnoborija dobio sam njegov rani rad – portret njegove sestrične, glumice Marije Crnobori, slikan kada joj je bilo valjda 16. godina. Bilo je to početkom 40-ih godina.

Par godina kasnije vidio je Crnobori u mom stan u taj portret. Iznenadila ga je vrijednost portreta koji je naslikao još u mladim danima. Za nagradu, što sam mu »spasio« tu sliku dao mi je još nekoliko svojih radova.

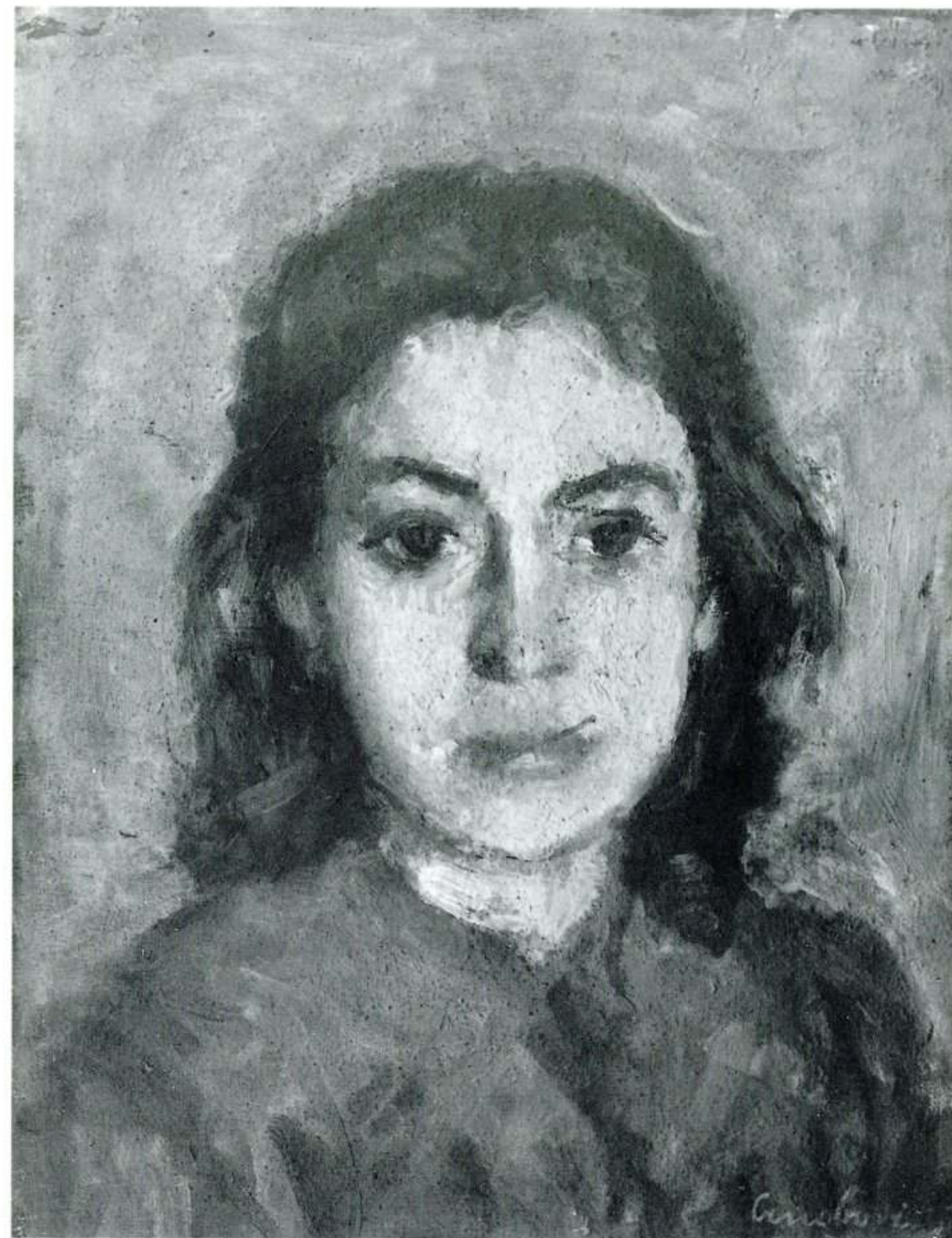
Kada sam 1979. godine došao u New York, Crnobori nas je dočeka u atriju hotela. Uz prijateljski zagrljaj u drugoj zemlji, na drugom kontinentu – odvojen od domovine u koju se nije mogao vratiti, s osjećajem da smo zajednički vezani onim što smo ostavili u Zagrebu. Susret je obnovio sjećanje na portret Marije Crnobori koji u našem stanu u Zagrebu još uvijek visi na istome mjestu.

Vratio sam se u Zagreb s mojim portretom, s portretom moje supruge, i s još 6 Crnoborijevih slika.

Sve Crnoborijeve slike koje sam zapravo dobio posredstvom portreta Marije Crnobori – ukupno 12 slika – darovao sam Galeriji umjetnina u Vukovaru sa željom da Crnoborija kao slikara-velikana sačuvam našoj umjetničkoj stvarnosti.

Vjerujem da ću ih ponovno vidjeti u Galeriji u Vukovaru!

Areopagit
Prof. Dr Antun Bauer

Portret Marije Crnobori, 1940.

Na Trgu, 1937.

JOSIP CRNOBORI

- 1907 22. X rođen u mjestu Banjoli kraj Pule.
- 1915 Obitelj se seli u Austriju (kraj Beča) gdje Josip Crnobori pohađa njemačku pučku školu.
- 1918 Vraća se u rodni kraj, nastavlja talijansku osnovnu školu.
- 1920 Primljen je u istarski internat u Karlovcu, gdje započinje gimnaziju.
- 1925 Sele se u Zagreb. Šk. godine 1928/29 završava srednju školu, maturira na I. drž. klasičnoj gimnaziji.
- 1929 Započinje studij na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu kod Tomislava Krizmana i Maksimilijana Vanke.
- 1931 Dolaskom Marina Tartaglie u Zagreb, prelazi u njegovu školu u kojoj 1936. završava studij slikarstva.
- 1937 Priređuje prvu samostalnu izložbu slika u Zagrebu (Salon Ulrich).
- 1938 Sudjeluje na izložbi »Pola vijeka hrvatske umjetnosti« u Zagrebu.
- 1939 Samostalna izložba u Paviljonu na trgu N, Zagreb
- 1940 Sudjeluje na izložbi hrv. umjetnika, Zagreb

* Reproducirane slike su dio ranog razdoblja slikarskih radova sačuvanih u domovini, dok slike iza 1945. godine, nastale izvan Hrvatske, nisu se mogle pribaviti za ovu prigodu. Neke od reproduciranih slika nisu izložene.

Portret dječaka, 1940.

»Za Crnoborija« – na izložbi M. Tartaglie

Portret gđe Majnarić, oko 1938.

Dominikanac, 1937.

Maksimirski park u Zagrebu, 1937.

Akt, oko 1940.

Pejsaž iz Maksimira, 1944.

Cvijeće, 1943.

Samostan na Mljetu, oko 1940.

Portret Ladislava Mihalovića, oko 1939.

Zelengaj, 1944.

Akt, oko 1940.

- 1941 Samostalna izložba u Zagrebu (pejzaži s mora, Korčula, Mljet, Pelješac). Sudjeluje na prvoj izložbi hrv. umjetnika u N.D.H.
- 1942 Izlaže na drugoj izložbi u N.D.H. (Paviljon na Tomislavovom trgu). Njegove tri slike izložene su u Hrvatskom paviljonu na XXII Biennalu u Veneciji.
- 1943 III izložba hrv. umjetnika u N.D.H. Njegova četiri djela izlagana su na izložbi hrv. umjetnosti u Berlinu (veljača), u Beču (travanj, svibanj), Bratislavi (lipanj, srpanj).
- 1946 U siječnju napušta domovinu, odlazi u Italiju. Izlaže 66 svojih djela na izložbi u Trstu, Galeria del arte al Corso, (veljača). Sudjeluje na izložbi slika u Bellagiu, Lago di Como. Putuje Italijom. Sa Zoranom Mušićem često posjećuju Filipa de Pisisa u Veneciji.
- 1946 Boravi u Francuskoj, Belgiji, Nizozemskoj.
- 1947 Odlazi roditeljima koji žive već desetak godina u Argentini. Iste godine izlaže prvi put samostalno u Buenos Airesu, Galerija Müller. Sudjeluje na 37. Salonu plastičnih umjetnosti u istom gradu.
- 1948 Buenos Aires, Galerija Penser, samostalna izložba. 38. nacionalni salon, IV Municipale. Salon grada Mar del Plata, Bahia Blanca, Santa Fe, Rosario.

Crkva sv. Andrije na Rabu, 1937.

Portret Zulejke Tučan - Stefanini, 1936.

Portret gospođice Božice Čekoj, 1943.

Maksimirski park, oko 1937.

Pejsaž s Raba, 1937.

Djevojački akt, oko 1940.

Pejsaž s Mljeta, oko 1940.

Sjedeći akt, 1937.

Cvijeće, 1942.

- 1949 Samostalna izložba u Buenos Airesu, Galerija Penser. 39. nacionalni salon.
- 1951 41. nacionalni salon (B. Aires). Prijateljuje s pjesnikom Viktorom Vidom.
- 1956 45. nac. salon (B. Aires).
- 1957 Samostalna izložba (Galerija Van Riel, B. Aires / 56. nac. salon).
- 1958 Samostalna izložba u Galeriji »Velasquez« (B. Aires)
- 1959 Samostalna izložba u San Juanu.
- 1960 Samostalne izložbe u Bahía Blanca i u Neuquenu, Argentina.
- 1978 18. veljače dolazi u Sjedinjene Države Amerike. Živi i radi u New Yorku.
- 1985 Za Metropolitan operu u New Yorku izveo portret Milke Trnine.

Josip Vaništa

KATALOG

1. Sv. Eufemija na Rabu, 1940.
ulje/platno, 47 × 67 cm
sign. dd: Crnobori
privatno vlasništvo
2. Sjedeći akt, oko 1939.
ulje/platno, 78 × 63 cm
bez sig.
privatno vlasništvo
3. Mljet, oko 1941.
ulje/platno, 39 × 68 cm
sign. ddk: Crnobori Josip
vl. Božidar Grgić
4. Portret gdice Božice Čekoj, 1943.
ulje/platno, 88 × 67 cm
sign. dd: Crnobori
vl. obitelj Pitzko
5. Cvijeće u vazi, oko 1945.
ulje/platno, 67 × 55 cm
sign. dd: Crnobori
vl. Velimir Novak
6. Portret gosp. Zorić, 1940.
ulje/platno, 100 × 78 cm
sign. dd: Crnobori
7. U atelieru, 1939.
ulje/platno, 136 × 128 cm
sign. dd: Crnobori
vl. Marica Meštrović
8. Portret gdice Stefanini, 1942.
ulje/platno, 82 × 61 cm
sign. nema
vl. Zulejka Tučan - Stefanini
9. Crkva Sv. Andrije na Rabu, 1937.
ulje/platno, 68,5 × 47,5 cm
sign. ldk: Crnobori J. 1937.
vl. Zvonimir Juginović
10. Vila na Josipovcu, 1936.
ulje/platno, 62 × 47 cm
sign. ld: Crnobori J. 1936.
vl. dr. Čikeš
11. Zimske ruže, 1936.
ulje/platno, 47 × 40 cm
sign. ld: Crnobori J. 1936.
vl. dr. Čikeš
12. Ruže u vazi, 1943.
ulje/platno, 54 × 40 cm
sign. dd: Crnobori 1943.
vl. obitelj Zorić
13. Na trgu, 1937.
ulje/platno, 61 × 46 cm
sign. ddk: Crnobori 1937.
vl. Franjevački samostan, Široki Brijeg
14. Portret dječaka, oko 1935.
ulje/platno, 53 × 43 cm
sign. nema
vl. Adalbert Georgijević
15. Pred zrcalom, 1936.
ulje/platno, 69,5 × 54,5 cm
sign. dgk: Crnobori
vl. Velimir Novak
16. Portret Marije Crnobori, 1940.
ulje/panel ploča, 33,5 × 25 cm
sign. ldk: Crnobori
vl. prof. dr. Antun Bauer
17. Dominikanac, 1936.
ulje/platno, 117 × 90 cm
sign. ldk: Crnobori »Dominikanac« 1936
vl. Moderna galerija, Zagreb
izlagana u Berlinu i Beču na
izložbama hrvatske umjetnosti 1943.
18. Maksimirski park u Zagrebu, oko 1937.
ulje/šperploča, 71 × 55 cm
sign. ddk: Crnobori J.
vl. Moderna galerija, Zagreb
19. U atelieru (Marta Ehrlich za štafelajem), 1938.
ulje/platno, 134 × 108 cm
sign. ddk: Crnobori Josip 1938
vl. Moderna galerija, Zagreb
20. Vila u Tuškancu, 1939.
ulje/platno, 47 × 63 cm
sign. ddk: Crnobori J 1939
vl. Moderna galerija, Zagreb
izlagana u Zagrebu na
Drugoj izložbi hrvatskih umjetnika 1942.
21. Poslije kupanja, 1940.
ulje/platno, 81 × 67 cm
sign. ddk: Crnobori 40
vl. Moderna galerija, Zagreb

22. Cvijeće u vazi, oko 1937.
ulje/šperploča, 71 × 55 cm
sign. ddk: Crnobori
vl. Moderna galerija, Zagreb
23. Motiv iz Dalmacije, 1939.
ulje/platno, 73 × 61 cm
vl. Moderna galerija, Zagreb
24. Djevojka na divanu
ulje/platno, 98 × 133 cm
vl. Moderna galerija, Zagreb
25. Baška, 1939.
ulje/platno, 55 × 74 cm
sign. ddk: Crnobori J 39
vl. Branko Zmajević
izlagana u Zagrebu na Prvoj godišnjoj izložbi
hrvatskih umjetnika 1940.
26. Pogled iz moga ateliera, 1943.
ulje/platno, 59 × 80 cm
sign. ldk: Crnobori 43
vl. Zbirka Malančec, Koprivnica
izlagana u Zagrebu na
III izložbi hrvatskih umjetnika 1943.
27. Autoportret, 1937.
ulje/platno, 54 × 45,3 cm
vl. Krešimir Pućar, Zagreb
izlagana u Veneciji na XXIII Biennalu 1942.
28. Sv. Eufemija na Rabu, 1939.
ulje/platno, 58 × 76,5 cm
sign. dd: Crnobori J.
vl. Krešimir Pućar, Zagreb
29. Trg Bana Josipa Jelačića u Zagrebu, 1944.
ulje/platno, 57 × 78 cm
sign. dd: Crnobori
vl. Ljubica Sedmak-Bratulić
30. Maksimir, 1943.
ulje/platno
sign. ld: J. Crnobori
vl. Banski dvori
31. Portret G. N.
ulje/platno, 81 × 65 cm
sign. dd: Crnobori
vl. Banski dvori

SPONZORI

Vinko Karabaić

Hotel Intercontinental

Nikola Krišto

Stjepan Sraka

Željko Zubović

Zlatko Budiselić

ZAHVALJUJEMO NA SURADNJI

Biserki Rauter-Plančić

Igoru Zidiću

Jasni Golac

Tomislavu Držiću

Josipu Kovačiću

Zlatku Novaku

Milovanu Petkoviću

Zahvaljujemo svima koji
su omogućili ostvarenje
ove izložbe.